

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.49/2022/8. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2022. június 10. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T T:

Az emberölés bűntette miatt Terhelt1 ellen indult büntető ügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2022. február 1. napján kihirdetett 6.B.85/2021/15. számú ítéletét megváltoztatja.

Megállapítja, hogy a vádlott a kiszabott szabadságvesztésből feltételes szabadságra nem bocsátható.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy annak keltét, azaz az előkészítő ülés időpontját a bevezető részben 2022. február 1. napjára pontosítja.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendeli.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő díjával 10.806 (tízezer-nyolcszázhat) forint bűnügyi költség merült fel, melynek megfizetésére a vádlott köteles.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a terhelt beismerő és tárgyalásról lemondó nyilatkozatának elfogadását követően – az előkészítő ülésen – 2022. február 1. napján kihirdetett 6.B.85/2021/15. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés bűntettében [Btk. 160. § (1) bekezdés]; s ezért őt 10 év – börtön fokozatú – szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, azt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban megjelölve, valamint döntött az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az ítélet ellen – melyet a vádlott és védője tudomásul vett – az ügyészség a jogorvoslati nyilatkozatra fenntartott három munkanapos határidőben jelentett be a vádlott terhére fellebbezést, súlyosítás, a szabadságvesztés tartamának felemelése érdekében.

[3] Az ügyészség fellebbezésének írásbeli indokolásában azt hangsúlyozta, hogy a vádlott személyében rejlő bűnösségi körülmények (kitartó szándék, gátlástalan elkövetés, a lakhatását biztosító élettársa gyereke sérelmére elkövetés), s az, hogy a beismeréséhez megbánás nem társult, nem egy megtört vádlott állt a bíróság előtt, a középérték feletti szabadságvesztés büntetés kiszabását indokolják.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.102/2022/4. számú átiratában, az ügyészségi fellebbezést fenntartva, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a szabadságvesztés tartamának súlyosítására, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet – a bevezető részben elírt dátum kijavítása melletti – helybenhagyására és az előzetes fogvatartásban töltött idő továbbmenő beszámítására tett indítványt.

[5] Az átirat kitért arra, hogy a vádlott a bűnösségét elismerte, a tárgyaláshoz való jogáról lemondott, s azt a törvényszék a Be. 504. § (3) bekezdésében írtakkal összhangban fogadta el. Az irányadó tényállás alapján a bűnösség megállapítása, a cselekmény minősítése törvényes.

[6] Egyetértett a bűnösségi körülmények számbavételével, ellenben álláspontja a szabadságvesztés tartama indokolatlanul alacsony, az a büntetési célok, különösen a generális prevenció elérésére alkalmatlan, és nem tükrözi a vádlottnak az elkövetés kitartó, erkölcsi fékektől mentes, különös kegyetlenséggel határos módjából is kitűnő társadalomra veszélyességét. Ezért annak súlyosítása indokolt. Az egyéb ítéleti rendelkezéseket törvényesnek találta, csupán a bevezető részben észlelt dátum-elírást, az előkészítő ülésre ugyanis helyesen 2022. február 1. napján került sor.

[7] A nyilvános ülésen a védő az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Álláspontja szerint az ügyészségi fellebbezésben és a fellebbviteli főügyészségi átiratban nem hangzott el olyan, az elsőfokú bíróság által nem értékelt körülmény, mely az enyhítő és súlyosító tényezők közel azonos számára is tekintettel a szabadságvesztés büntetés súlyosítását megalapozná. Hangsúlyozta azt is, miszerint véget kell vetni azon elterjedőben

levő gyakorlatnak, melynek során az ügyészség a szabadságvesztés tartamára tett indítványánál a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét már eleve figyelembe veszi.

[8] A vádlott utolsó szó jogán is korábbi nyilatkozatát ismételte meg, miszerint, bár az eseményekre nem pontosan emlékszik, a tettében kényszerítő körülmények is szerepet játszottak. Utóbbit a sértettnek a külföldről érkező nyugdíjának megszerzésével kapcsolatos – általa vélt – terveire vezette vissza.

[9] A súlyosításra irányuló ügyészségi fellebbezés nem vezetett eredményre, ugyanakkor a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó elsőbírói rendelkezés módosításra szorult.

[10] A vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag az 583. § (3) bekezdés a) pontján alapszik, ugyanakkor a vádlott nyilvános ülés tartására határidőben indítványt tett, így az ügyben az ítéltábla a Be. 599. § (1) bekezdése értelmében nyilvános ülést tűzött ki.

[11] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt1 vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát végzéssel elfogadta, így a fellebbezés a bűnösség megállapítása és a váddal egyező tényállás és minősítés miatt a Be. 580. § (2) bekezdés a) és b) pontja értelmében törvényben kizárt, valamint, hogy az ügyészség kizárólag a kiszabott büntetés mértékét sérelmezte [Be. 583. § (3) bekezdés a) pont], a Be. 590. § (3) bekezdése értelmében kizárólag a fellebbezéssel támadható részében bírálta felül.

[12] A Be. 590. § (5) bekezdése alapján ugyanakkor a korlátozott felülbírálat kiterjedt a hatályon kívül helyezést eredményező feltétlen és relatív eljárási szabálysértések vizsgálatára, a bűnösségre vont következtetés okszerűségére, és a bűncselekmény minősítésére is.

[13] Ezen túlmenően az ítéltábla a Be. 590. § (7) bekezdésben írtak alapján felülbírálat alá vonta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező – szabadságvesztés végrehajtási fokozata, feltételes szabadságra bocsátás, bűnügyi költség stb. – rendelkezéseket is.

[14] Ennek eredményeképpen az ítéltábla megállapította, hogy a büntetőeljárás megszüntetésének Be. 567. § (1) és (2) bekezdésében írt okai nem állnak fenn [Be. 607. § (1) bekezdés], továbbá, hogy a törvényszék a Be. 608. § (1) bekezdésében és a Be. 609. § (1) bekezdésében felsorolt, az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabályt nem sértett.

[15] A vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadása az eljárási rendelkezésekkel összhangban állt.

[16] Az ítéltábla ugyanakkor megjegyzi, hogy bár ez a vádlotti vallomás, nyilatkozat felhasználhatóságát, törvényességét a figyelmeztetés teljeskörűségére és a terhelt e figyelmeztetések megértését tartalmazó válaszára figyelemmel nem érinti, a kihallgatás elején azt is szükséges tisztázni (s a jegyzőkönyvben rögzíteni), hogy a terhelt kíván-e az ügyben (akár a személyi körülményei tekintetében) vallomást tenni.

[17] Az elsőfokú bíróság a Be. 562. § (2) bekezdésében biztosított lehetőséggel élve röviden indokolta határozatát. Az ennek megfelelően szerkesztett ítélet a Be. 561. § (3) bekezdés a) -c) és e) pontjában, valamint a Be. 564. § (4) bekezdésében meghatározott kötelező elemeket tartalmazza.

[18] Az elsőfokú bíróság által a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata, annak törvényi előfeltételeken alapuló elfogadása és az azzal összhangban álló ügyiratok alapján megállapított, s a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja, illetőleg Be. 606. § (3) bekezdése szerint irányadó tényállásból, melynek megalapozottságát a másodfokú bíróság nem vizsgálta (illetőleg az eljárási törvény rendelkezései szerint nem is vizsgálhatta), az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt1 vádlott bűnösségére, s a cselekmény minősítése is törvényes.

[19] A törvényszék az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. büntető jogegységi határozatban írt alanyi és tárgyi tényezők hiánytalan elemzésével vont következtetést a vádlott egyenes ölési szándékára, mely következtetése helytállóságához a cselekmény körülményei (a sértett életfontosságú testtájékokon, eltérő helyszínen, kitartóan történő eszközös, ismételt bántalmazása, e bántalmazás brutalitása) alapján kétség nem férhet.

[20] A büntetés kiszabása körében irányadó körülmények kisebb mértékben szorultak pontosításra, így súlyosító tényezőként emberölés bűncselekményénél a testi épség elleni cselekmények elszaporodottsága és a használt eszköz „különösen veszélyes”, ténylegesen az adott bűncselekményi kategóriánál tipikus, de kirívónak semmiképpen sem tekinthető volta, nem értékelhető. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt az elkövetés módjában a vádlott terhére figyelembe veendő körülményekre azzal a kiegészítéssel, hogy az elkövetés módja a cselekmény súlyosabb minősülését megalapozó különös kegyetlenség határát súrolta, melynek nyomatéka kimagasló.

[21] Az enyhítő tényezők közül a megbánást kellett mellőzni. A megbánás pusztá hangoztatása a terhelt javára nyomatékkal figyelembe nem vehető, ráadásul Terhelt1 vádlott azon kijelentésével, hogy még egyszer nem vinné véghez tettét, és azzal, hogy ezzel egyidejűleg kényszerítő körülményként a sértettel szembeni teljesen alaptalanul vélt anyagi sérelmére utalt, a megbánás formális kifejezésre juttatása sem történt meg.

[22] Ugyanakkor az így kiegészített, pontosított bűnösségi körülményekre figyelemmel is úgy ítélte meg az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási elvekkel és büntetési célokkal összhangban választotta meg a büntetés nemét, s annak mértékével is egyetértett. E körben azonban nem a védő által hivatkozott indoknak, azaz az enyhítő és súlyosító tényezők azonos számának, hanem azok súlyának, egymáshoz viszonyított nyomatékának volt jelentősége.

[23] A szabadságvesztés középértékben meghatározott tartamának jelentősebb felemelését a nyomatékos súlyosító tényezők ellenére a büntetlen előéletű vádlott rendkívül idős kora és enyhe fokú szellemi hanyatlása folytán nem látta a másodfokú bíróság indokoltnak. Míg a büntetés enyhítése az elkövetés kitartó volta, brutalitása, motivátlansága, a sértett és a terhelt közötti közeli hozzátartozói kapcsolat alapján fel sem merülhetett.

[24] Az elsőfokú bíróság törvényesen határozta meg a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát, helyesen rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabásáról, s azok jogszabályi alapját is pontosan jelölte meg.

[25] Ugyanakkor tévedett a törvényszék, amikor a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja (mint főszabály) alapján a szabadságvesztés büntetésből a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét és annak legkorábbi időpontját megállapította. Figyelmen kívül hagyta ugyanis, hogy a 2020. évi CVIII. törvény a büntető törvény feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendelkezéseit 2020. november 5. napjával kezdődően módosította. Ennek értelmében a Btk. elkövetés idején is hatályos 38. § (4) bekezdés e) pontjának eb) alpontja mérlegelést nem tűrően írja elő, hogy nem bocsátható feltételes szabadságra, akit tettesként (korlátlan enyhítés alkalmazása nélkül) ítélték végrehajtandó szabadságvesztésre a Btk. 160. § (1) illetőleg (2) bekezdés szerinti emberölés bűncselekménye miatt. A vádlott terhére rótt bűncselekmény és a kiszabott joghátrány valamennyi előbbiekben írt törvényi feltételeket kimeríti, így a másodfokú bíróságnak a törvényszék hibás rendelkezését helyesbítve a feltételes szabadságra bocsátás kizártságáról kellett rendelkeznie.

[26] A bűnjelkekre, bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés törvényes.

[27] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Be. 598. § (2) bekezdése szerinti tanácsülésen az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a feltételes szabadságról rendelkező részében) megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta, egyben helyesbítette az előkészítő ülés elsőfokú ítélet bevezető részében helytelenül szereplő évszámát.

[28] A Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése értelmében a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe továbbmenően beszámította.

[29] A Be. 613. § (1) bekezdése, valamint a Be. 574. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a másodfokú eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bünygyi költség megállapításáról és viseléséről.

Budapest, 2022. június 10.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.
s.k.

dr. Raczky Katalin s.k. Barabásné dr. Birinyi Andrea

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 6.B.85/2021/15. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.49/2022/8. számú ítélete folytán 2022. június 10. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2022. június 10.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.

a tanács elnöke